

Filosofie - přístup k ní

Mnozí studenti přicházejí na filosofickou fakultu studovat právě filosofii (ačkoliv tam je oborů celá řada, mezi nimiž je skutečná filosofie takřka utlačena, a fakulta má jméno „filosofická“ jenom z historických důvodů; ve Francii se užívá názvu „*faculté des lettres*“ a je to možná méně matoucí) většinou „ze zájmu“, jak sami říkají. Ovšem zájem o filosofii může, ale také nemusí být tím „pravým“ zájmem. Pravý zájem o filosofii je vlastně zájmem o to, čím se filosofie zabývá, nebo jinak řečeno, co je zájmem samotné filosofie. Pravý, legitimní zájem o filosofii znamená zájem o to, oč se sama filosofie zajímá, tedy zájmem o její zájem. A co je vlastně zájmem filosofie? A jak může mít někdo zájem o to, oč se zajímá filosofie (nebo oč se zajímají filosofové), aniž by se předem zajímal o filosofii? Zajímá se snad filosofie o to, oč se může zajímat i nefilosof? Nebo začíná filosofie už tam, kde ještě žádný filosofem není? Jsou počátky filosofie nefilosofické? A jak se vlastně z oněch nefilosofických počátků zrodí filosofie? Jak se ze zájmu o filosofii může stát opravdu filosofický zájem? Kdy začíná být filosofie vskutku filosofii? A na čem to záleží? Co to je vlastně filosofie? V čem spočívá její bytostná určenost? A ovšem otázka nejdůležitější: kdo je dost kompetentní, aby na tuto otázku odpověděl? Ke komu si může tzv. laik, tj. neznalec filosofie, jít pro radu? To vše jsou otázky, na kterých hned na počátku můžeme demonstrovat, jak si vlastně počíná filosofie a co je jejím opravdovým, tj. filosofickým zájmem. A hned jedna další otázka k tomu nezbytně náleží: je možné projevovat filosofický zájem a dokonce filosofovat, aniž bychom o tom věděli? Tj. nikoliv, aniž bychom to dovedli pojmenovat ve shodě se zvyklostmi (a ve shodě se starými Řeky), nýbrž aniž bychom si uvědomili, že to je něco jiného, zvláštního, odlišného třeba od jiných disciplín?

(Berlín, 930228-1)